

НОВІ ВИДАННЯ

Трахтенберг І.М., Яворівський О.П., Бондаренко Ю.Г.

Довідник гігієнічних та екологічних нормативів в об'єктах довкілля. Черкаси: Вертикаль, 2009. — 86 с.

У "Довіднику гігієнічних та екологічних нормативів в об'єктах довкілля" вперше зібрані та систематизовані чинні в Україні станом на 01.09.09 значення ГДК (для 1852 шкідливих хімічних речовин) та ОБРВ (для 47 шкідливих хімічних речовин) в повітрі робочої зони, наводяться визначення термінів, коментарі до таблиць і охоплюються нормативи, які перелічені в СН 4617-88 (ГОСТ 12.1.005-88), в додатках 1-6 до СН 4617-88, та нормативи, затверджені Головним державним санітарним лікарем України, починаючи з 1991.

У підготовці видання до друку брали участь відомі фахівці Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, МОЗ України, Інституту медицини праці АМН України, Комітету з питань гігієнічного регламентування МОЗ України, Черкаського державного технологічного університету МОН України.

Залежно від особливостей дії на організм працюючих з шкідливими речовинами в "Довіднику.." наводяться значення ГДК у повітрі робочої зони двох типів: максимально разові (ГДК_{м.р.}) та середньозмінні (ГДК_{с.з.}), а також даються їх визначення. Так, ГДК_{м.р.} — найбільш регламентоване значення концентрації шкідливої речовини у повітрі робочої зони для будь-якого 15-хвилинного (30-хвилинного для аерозолів переважно фіброгенної дії -АПФД) відрізка часу робочої зміни; фактична концентрація шкідливої речовини на рівні ГДК_{м.р.} може повторюватися протягом робочої зміни не більше ніж 4 рази з інтервалами не менше 1 години.

ГДК_{с.з.} — регламентоване значення концентрації шкідливої речовини у повітрі робочої зони для відрізка часу, що дорівнює не менше, 75% робочої зміни, але не біль-

ше 8 годин, за умов дотримання ГДК_{м.р.}. ГДК_{с.з.} встановлюють для речовин, яким властивий кумулятивний ефект (речовини хроноконцентраційної дії). Встановлення ГДК_{с.з.} шкідливих речовин без одночасного затвердження ГДК_{м.р.} в Україні виключене.

Назви хімічних речовин перекладені українською мовою та наведені за абеткою згідно з вимогами Міжнародного союзу теоретичної та прикладної хімії (International Union of Pure and Applied Chemistry); назви хімічних елементів та простих речовин надані за ДСТУ 2439-94. Вперше в Україні зібрані реєстраційні номери Chemical Abstracts Service (CAS), які наводяться поруч з назвами хімічних речовин.

У таблиці 1 і додатках 2 та 4 "Довідника...", крім назви речовини (продукту) і значення нормативу, містяться вказівки на клас небезпечності (1 -речовини надзвичайно небезпечні, 2 — високонебезпечні, 3 — помірно небезпечні, 4 — малонебезпечні) у відповідності до ступеня їхньої можливої дії на організм людини з урахуванням вимог ГОСТ 12.1.007-76 "ССБТ. Вредные вещества. Классификация и общие требования безопасности". Там же наводяться дані стосовно переважного агрегатного стану речовини у повітрі робочої зони за умов виробництва. Передбачені такі агрегатні стани нормованих речовин у повітрі робочої зони: пара та/або газ — умовна позначка "п"; аерозоль — умовна позначка "а"; суміш пари та аерозолу -умовна позначка "п+а". Крім того, в таблиці 1 і додатку 2 "Довідника..." вказані особливості біологічної дії речовини на організм працюючих: речовини з гостроспрямованим механізмом дії, які здатні викликати гострі отруєння або по-

рушення стану здоров'я (умовна позначка "Г"); речовини, що здатні викликати алергічні захворювання у виробничих умовах (умовна позначка "А"); канцерогени (умовна позначка "К"); подразнюючі речовини (умовна позначка "П"); речовини (у вигляді аерозолів), яким притаманна переважно фіброгенна дія (умовна позначка "Ф").

Для речовин, робота з якими вимагає спеціального захисту шкіри та очей, умовна позначка "+" ставиться безпосередньо після найменування речовини. Спеціальною умовною позначкою ("++"), яка також ставиться безпосередньо після найменування речовини, позначені речовини першого класу небезпечності, під час роботи з якими має бути виключений контакт з органами дихання і шкірою та вміст яких має контролюватися методиками з мінімальною точністю виміру 0,001 мг/м³; ГДК для таких речовин не встановлюється.

У даному виданні вказується на особливості гігієнічної регламентації та санітарно-хімічного контролю стану повітря робочої зони при забрудненні сумішшю пари та аерозолу ряду шкідливих хімічних речовин.

"Довідник гігієнічних та екологічних нормативів в об'єктах довкілля" може використовуватись токсикологами та лікарями-гігієністами. Довідник вкрай необхідний для працівників Державної санітарно-епідеміологічної служби України при проведенні запобіжного та поточного санітарного нагляду, науковцям дослідних інститутів, які розробляють заходи профілактики професійних виробничо та екологічно обумовлених захворювань, фахівцям з охорони праці на виробництві. Дані, які містяться у довіднику, можуть також бути використані в учбовому процесі медичних навчальних закладів.

Редакція

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕНИЯ РУКОПИСИ ДЛЯ ПУБЛИКАЦИИ В ЖУРНАЛЕ "СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ ТОКСИКОЛОГИИ"

Редакция журнала "Современные проблемы токсикологии" просит авторов при оформлении статей в печать придерживаться следующих правил:

1. Статья может быть подана на бумажном носителе (2 экземпляра) и в электронном варианте. Статья должна сопровождаться официальным направлением учреждения, в котором выполнена работа, визой научного руководителя на первой странице, утвержденной круглой печатью этого учреждения, рецензией специалиста, заверенной печатью, при необходимости актом экспертизы (наличие печатей необходимо также в электронной версии статьи и сопроводительных документах). К статье прилагается диск с записанным на нее файлом. Текст статьи должен быть набран шрифтом Times New Roman или Arial в программе MS Word 97 или MS Word 2000.
 2. Оформление статьи должно полностью соответствовать требованиям государственных стандартов Украины. На первой странице вначале указывается УДК (универсальный десятичный классификатор), название работы, инициалы, фамилия и научная степень (звание) автора (авторов), учреждение, где она выполнена, город, страна.
 3. Статья должна быть собственноручно подписана всеми авторами. Отдельно необходимо указать фамилию, имя и отчество, научную степень, ученое звание, должность, адрес (пятизначный почтовый индекс), телефон, факс автора, с которым можно вести переговоры или переписку.
 4. Объем оригинальной статьи, включая таблицы, рисунки, резюме, литературу, не должен превышать 20, а обзора или проблемной статьи — 35 страниц машинописи через 2 интервала, коротких сообщений — 10 страниц, других материалов (исторические даты, юбилеи) — 5 страниц. Рукописи печатаются на одной странице листа через 2 интервала с шириной полей слева — 2,5 см, сверху и снизу — 2 см, справа — 1,5 см.
 5. Научные статьи должны содержать следующие элементы: постановка проблемы в общем виде и ее связь с важными научными или практическими задачами; анализ последних исследований и публикаций, в которых освещаются возможные пути решения проблемы, в том числе выбранные автором; перечисление основных нерешенных ранее фрагментов общей проблемы, которым посвящена данная статья; формулирование целей статьи (постановка задания); материалы и методы исследования; изложение основного материала исследования с полным обоснованием полученных научных результатов; выводы по результатам исследования и перспективы дальнейших работ в данном направлении. Изложение материала должно быть ясным, сжатым, без повторений. Текст необходимо тщательно выверить. Корректурa авторам не высылается, вся дальнейшая проверка ведется по авторскому оригиналу.
 6. Цифровые данные должны быть приведены в международных единицах (СИ). Не следует употреблять сокращения, которые не являются общепринятыми. Названия фирм, реагентов и оборудования, которые используются в данной работе, даются в оригинальном написании с указанием страны.
 7. Количество графических материалов должно быть минимальным. Фотографии должны быть контрастными, рисунки — четкими. На обороте каждого рисунка указываются (карандашом): номер рисунка, фамилия первого автора, название работы; пометки "верх" и "низ". Подписи к рисункам дают на отдельном листе. Номера таблиц пишут сверху справа, отдельно от названия таблиц. Номера рисунков указывают слева внизу. Подписи делают под рисунками. В них приводятся: название рисунка, пояснение условных обозначений — цифр, букв и др. В подписях к микрофотографиям указываются увеличение и метод окрашивания. Рисунки представляются в двух экземплярах. Графический материал не должен дублировать материал таблиц.
 8. Место, где в тексте есть ссылка на рисунок или таблицу, обозначается квадратом на левом поле, в квадрате ставится номер рисунка или таблицы.
 9. Цифровые данные рисунков и таблиц должны быть обработаны статистическими методами.
 10. Цитируемая литература должна быть напечатана отдельно от текста, колонкой через два интервала. В библиографическом описании приводятся следующие данные: фамилия автора (авторов), инициалы, полное название источника, год издания, том, номер выпуска, страницы (от и до); для книг, монографий указывается также место издания, издательство, общее количество страниц. В описании работы нескольких авторов указывают всех авторов, в списке литературы ее помещают по фамилии первого автора.
- Ссылки на неопубликованные работы не допускаются.
- Ссылки на источники литературы приводят в порядке упоминания. Количество цитируемой литературы в оригинальных статьях не должно быть больше 10, в обзорах — 25. Список литературы должен быть оформлен в соответствии с ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.
11. Статьи направляют в редакцию на русском, украинском или английском языках (на выбор). К статье нужно приложить резюме (1/5 страницы машинописи), составленные на русском, украинском, английском языках с ключевыми словами.
 12. Недопустимо присылать в редакцию работы, которые до этого уже были напечатаны или направлены для публикации в другие издания.